

N:o 247.

Af herr **K. Starbäck**, i anledning af *Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande af telegrafverkets utgifts-stater för år 1908 m. m.*

I det af telegrafkommitterade uppgjorda förslaget till aflönings-reglemente för tjänstemän vid telegrafverket hafva kommitterade i § 3 mom. 3 föreslagit, att uppflyttning i högre klass skulle ske vid början af *månaden* näst efter den, hvarunder den stadgade tjänstaldern blifvit uppnådd.

Såsom motivering af detta förslag anföra kommitterade följande (sid. 179):

»Tiden för uppflyttning i högre klass har hittills räknats efter kalenderår, så att tjänsteman, som tillträdt sin befattning den 1 januari, fått tillgodoräkna sig hela sin tjänstetid, men däremot den, som under årets lopp tillträdt befattning, fått vänta till samma års slut, innan tjänstetiden i detta afseende tillgodoräknats honom. Denna bestämmelse, för hvilken kommitterade ej kunnat utleta något rimligt skäl, verkar tydligen i hög grad orättvist, då den gör det beroende af den tillfälliga tidpunkten för utnämningen, huruvida för erhållande af tillägget skall krävas intill nära ett år mera eller mindre.

Bibehållandet af den nuvarande bestämmelsen skulle enligt kommitterades åsikt särskildt bland den talrika linjepersonal, som föreslås att uppföras å ordinarie stat, väcka misstämning och försvåra den nya organisationens genomförande, ty det torde blifva omöjligt att förklara eller försvara en bestämmelse, som bereder vissa funktionärer förhöjning i aflöningen efter kortare tjänstetid än deras jämställda kamrater, endast därför att de senare utan eget förvållande erhållit ordinarie anställning under en annan del af kalenderåret än de förra.

Ur statregleringens synpunkt har den nuvarande anordningen icke något egentligt skäl för sig — detta så mycket mindre, som anslagen till ålderstillägg utgå i form af förslagsanslag — och då aflöningen numera utbetalas per månad, synes tidpunkten för åtnjutande af dylika lönetillägg äfven lämpligen böra beräknas per månad. Någon svårighet att anordna utbetalningen af aflöningarna så, att äfven denna orättvisa undanröjes, bör ej heller förefinnas. Från telegrafstyrelsen hafva kommitterade nämligen inhämtat, att från dess sida en sådan förändring endast skulle mötas med tillfredsställelse.»

Kungl. Maj:t har emellertid i nådig proposition n:o 84 angående godkännande af telegrafverkets utgiftsstater för år 1908 m. m. icke godkänt kommitterades förslag angående tiden för löneförhöjningarnas tillträdande, utan bibehållit nuvarande stadgande, att sådan förhöjning skall ske endast vid början af jämnt kalenderår. De skäl, kommitterade anfört till stöd för den af dem föreslagna anordningen, syntes icke — enligt departementschefens i statsrådsprotokollet gjorda uttalande — tillräckliga för att vidtaga en sådan förändring, detta så mycket mindre som enligt kommitterades förslag väsentligen kortare mellanrum än hittills skulle förekomma mellan de särskilda löneförhöjningarna. Inom den privata affärsvärlden torde för öfrigt regel vara att bevilja aflöningsförhöjning endast vid början af kalenderår.

Det af departementschefen anförda skälet för bibehållande af nuvarande bestämmelser angående löneförhöjningarnas tillträdande synes mig snarare tala för än emot kommitterades förslag. Om tiden mellan förhöjningarna är lång, exempelvis 5 år, utgör tidsförlängningen i ogynnsammaste fall en femtedel, under det att väntetiden med de af kommitterade föreslagna tätaste löneförhöjningarna för en i januari månad utnämnd tjänsteman förlänges med ända till omkring 50 %, jämfördt med hans i december månad utnämnda kamrat. Ur rättvisans och billighetens synpunkt anser jag, att en sådan anordning icke kan försvaras, och för de lägst aflönade, särskildt linjeunderbefäl och reparatörer, skulle ett bibehållande af den nuvarande bestämmelsen om förhöjningarnas tillträdande blifva synnerligen oförmånligt. Kommitterade hade vid uppgörandet af förslaget till begynnelse aflöningarna för ifrågasvarande personal tänkt sig, att ordinarie anställning skulle erhållas vid jämförelsevis tidig ålder och att förhöjningarna skulle under första tiden erhållas efter i regel två år.

Genom de af Kungl. Maj:t gjorda förändringarna i kommitterades förslag, nämligen dels att antalet af de lägst aflönade tjänstemännen icke får bestämmas af telegrafstyrelsen utan skall underställas Riks-

dagens pröfning, dels att löneförhöjningarna i vissa fall kunna komma nära ett år senare, än kommitterade förslagit, har i själfva verket tiden för ordinarie anställnings erhållande betydligt försenats, hvarjämte väntetiden för erhållande af löneförhöjning eventuellt förlängts.

Den nuvarande bestämmelsens bibehållande innebär sålunda faktiskt en löneförsämring, som hårdast drabbar dem, som hafva minsta förmågan att bära densamma, nämligen de lägst aflönade. Den nuvarande föräldrade bestämmelsen innebär desslikes en orättvisa, då den låter slumpen i många fall bestämma, om stadgad löneförhöjning skall erhållas nära ett år förr eller senare, och till dess försvar kan endast anföras dess häfd. Detta är dock, enligt mitt förmenande, icke ett skäl, som bör hafva någon afgörande betydelse, då det gäller att genomföra en ny tidsenlig organisation.

Den invändningen torde komma att göras, att förändringen skulle medföra vissa svårigheter vid dess praktiska tillämpning. Såsom nämnts, hafva kommitterade redan från telegrafstyrelsen erhållit upplysning om att så icke är fallet, och jag har sedermera ytterligare inhämtat, att det ökade arbete vid aflöningsberäkningarna, som förändringen skulle medföra, kommer att blifva oväsentligt. Men äfven om förändringen skulle medföra betydligt mera extra arbete, bör detta, anser jag, icke få uppställas såsom hinder för en reform, som endast afser hvad personalen rättvisligen kan vänta.

På grund af hvad jag ofvan haft äran anföras, hemställer jag,

att Riksdagen i anledning af Kungl. Maj:ts proposition n:o 84 angående godkännande af telegrafverkets utgiftsstater för år 1908 m. m. måtte besluta, att i aflöningsreglemente för tjänstemän vid telegrafverket § 4 mom. 3 tredje stycket skall erhålla följande lydelse:

att uppflyttning i högre klass ej må ske förrän vid början af månaden näst efter den, — — — — förordnande.

Stockholm den 12 april 1907.

Karl Starbäck.